

Munkásság — értelmiség

RÉGEBBEN KEDVELT VOLT ennek a két fogalomnak olyan összevetése, képzetes ábrázolási formája, amelyben a fej az értelmiséget, a végtagok a munkásságot jelképezték. Ha ezen elavult formulával és a hozzáfűzött következtetésekkel, nézetekkel nem is érthetünk egyet, arra mégis jó, hogy szemléltessük: egy és ugyanazon testnek szervei részei a munkásosztály és az értelmiség. Szükségesnek tartom ezt előjáróban így leszögezni, mert az MDP értelmiségi határozata után előfordult olyan vélemény is, mintha e hazában az értelmiség különváltan a nemzet egy egészét alkotó szervek egyike volna. Az igazság az, hogy tudósaink, íróink, jogászaink, orvosaink, mérnökeink, pedagógusaink ma inkább, mint valaha a történelem folyamán egyé forrta a nép egészével és a XX. kongresszus halászára, a párt júliusi határozatának felhívására megindították azt a hatalmas harcot, amelynek feladata a »tiszta lap« megteremtése, vagyis a minden napi életünk égető kérdéseinek megoldásához vezető legjobb út keresése, de nem külön, hanem együtt az egész néppel: a munkássággal, parasztsággal és minden becsületes magyar emberrel.

HALADÓ HAGYOMÁNYOKRA támaszkodik ez a mozgalom, amelyben a magyar értelmiség vállalta, hogy eszével, tudásával és egész szívvel segíti a munkásságot és parasztságot a megtisztult, félelem nélküli szabad élet megteremtésében, hazánk iparának, mezőgazdaságának fejlesztésében, egy anyagiakban is kiegyensúlyozott élet kialakításában. A Dózsa, Martinovicsok, a 48-as ifjúság, József Attila a volt Eötvös- és Györfy-kölégisták hősi eszméi és tettei lelkesítik ezt az értelmiséget, hogy napjainkban valósággyákként szerszítse csak az ímént örök nyugalomra helyezett mártírjainak sírjánál elhangzott szent fogadalmakat. Ezt a vértel áztatott zászlót emelte magasra a párt, a szovjet vezetők támogatásával, miután az igazság minden elsőprő árja fényt derített a személyi kultusz, a dogmatizmus tudatos, az egész mozgalmat válságba sodró szektás elhajlásaira, tévelygéseire. Csak el kell olvasni az »Irodalmi Újság«-nak a tényekkel bátran szembenéző cikkeit és meggyőződhetünk róla, hogy ez az értelmiség nem »a maga koncaért« beszélt, hanem azt a számlát

sokallja, melyet a magyar munkásosztály fizetett egyet-egy önhittsége, makacssága, tudatlansága következtében. És arra szólítja az illetékeseket, vizsgálják meg: van-e a munkásoknak »elég bérük, van-e elég örömük« (Pálóczi-Horváth: Az ország gondjai); avagy a párt iránti bizalom légkörének megszilárdítása érdekében követeli az »új demokratikusan választott pártvezetés« létrehozását (melyre lengyel testvéreink példát mutattak épp az elmúlt napokban); követeli a sztálini iparosítási program felülvizsgálatát (Varga Domokos: Nincs veszteni való időnk) úgyszintén a még ma is börtönökben, büntető munkahelyeken selymülő, ártatlanul elítélt, avagy el sem ítélt »egyszerű dolgozók: »munkások, parasztok« ügyének felülvizsgálatát és szabadonbocsátását. (Kónya Lajos: A »politikai« foglyokról.)

Róhatnánk a betűket, ha a végére szeretnénk érni e követeléseknek. De hasonló célokat küzd a »Petőfi-kör« fiataisága, avagy a szegedi diákság, mikor október 16-i gyűlésén követelte a mamutfizetések csökkentését és az alacsony bérek felemelését. A »József Attila-kör« pénteki vitája bizonyította, hogy e gyűlésnek hallgatói a pártot kívánják az élen látni, őszintén híveit a szovjet-magyar barátságnak, de meg akarják ismerni a sztálini családságok mánakonja után a szovjet ember igazi arcát. Annak ellenére, hogy a legteljesebb demokratizmus jegyében mindenki véleményét egyformán meghallgatták, a gyűlés fegyelmezett véleménynyilvánításai éles elválasztódása minden esetleges szélsőjobb oldali megnyilvánulástól fényes bizonyítéka e vitafórumon uralkodó egészséges szellemnek.

MEGHÍVUNK MINDENKIT, hogy vegyen részt ezeken a vitákon, akik becsülettel akarja védeni a szocializmust, az MDP-t, aki eszével akar hozzájárulni a jobb magyar sors kereséséhez, aki szívvel kívánja az őszinte szovjet-magyar barátságot. Beszéljük meg közös dolgainkat: munkások, akik verjétekkel építitek e hazát, parasztok, akik ragaszkodtok a magyar rőghöz, értelmiségiek, akik bátran és nyíltan kimondják az igazságot, de csak az igazságot! Jöjjenek el a párt-, a szakszervezet, a tanácsok funkcionáriusai is, akiknek elmaradását eddig eléggé hiányoltuk. Ok intézkedjék eddig sorsunkat, az ő szájukból szeretnénk hallani az igazságot.

Molnár István

Jugoszláv vendégek Szegeden

A Szegedi Lemezgyár meghívására Jugoszláviából a boszniai »Bosanka« falemez- és farostgyár főmérnöke, Sabist Iván, a farostüzem vezetője, Visnyevac Nedo vegyész-mérnök és Mesits Ner-

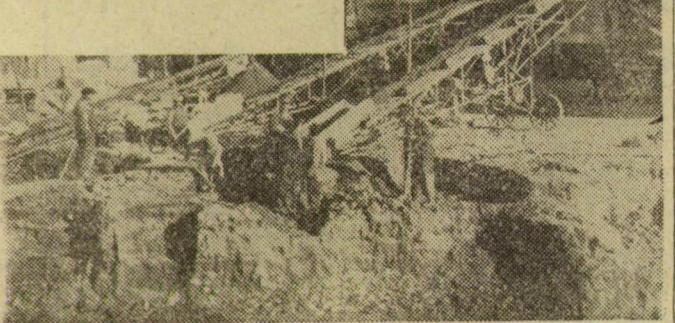
kez, a lemezgyár üzemmnőke Szegedre érkezett. A ket-tes vendégeket a Szegedi Falemezgyár dolgozói szeretettel köszöntötték és tegnap délelőtt hosszasan elbeszélgettek egymással.

Ifjúsági hangversenyek

Az Országos Filharmónia szegedi kirendeltsége sajátos hangversenysorozatot indít az ifjúság részére. A hangversenyeken budapesti és szegedi művészek lépnek fel. A szakemberekből kikérülő műsorközlők a zenei anyag szakértő elemzésével elősegítik az ifjúság zenealkotójának emelkedését. A hang-

versenysorozat négy előadásból fog állni. Az első hangverseny október 28-án, vasárnap délután 5 órakor lesz a Zenekonzervatóriumban. Közreműködik Böhm Éva (zongora), Sívó József, a prágai hegedűverseny III. díjnyertese és Rác Lili. A műsort ismerteti dr. Nagy István.

ÚJABB HÁZ ÉPÜL

Siflis felvételi. Fény. Szöv.)

a Mérei utca és a Nagykörút sarkán, a rövidesen átadásra kerülő háromemeletes bérház mellett. Már megkezdtek az új ház alapozását, az épülete jövőre fejeződik be.

A Felszabadulás Tsz közvülésének iavaslatja

a termelőszövetkezeti mozgalom megszilárdítására és fejlesztésére

A baktói Felszabadulás Termelőszövetkezet tagjai az elmúlt napokban közgyűlést tartottak, amelyen az alábbi határozatokat fogadták el:

1. Biztosítsanak nagyobb önállóságot a tsz-eknek. Minden tsz szabadon határozhassa meg termelési irányát — a helyi lehetőségek és adottságok figyelembevételével. A termelési és üzemi tervek összeállításánál ne legyen semmi köztöttség, még irányszámokat se adjanak meg. Ne írják elő kötelezően a kenyérgabonavetés arányát sem.

A tsz tagsága szabadon határozhassa meg a beruházások és építkezések ütemét. A közgyűlésnek legyen joga évközben is az elkészített tervek megváltoztatására. Felelőleges vállalatok közbeiktatásával ne drágtítsák a tsz-ek beszerzését; a szövetkezetek nagyobb árutételeket, értékesebb gépeket közvetlenül az üzemektől vásárolhassanak (ne fordulhasson elő olyan eset, hogy pl. a MEZŐSZÖV 18 százalékos haszonkulcsot vág szembre azért, hogy a gyárból leküldött gépkocsi eladását leadminisztrálja.) Ne szorítsák a tsz-eket a gyakorlatban ki nem próbált gépek és termelési eljárások nagyobb arányú alkalmazására. (Idén is több termelőszövetkezetet komoly kár ért például azért, mert képtelenek voltak a nem próbált, alkalmatlan vetőgépekkel négyzetes vetést kellett eszközölniük.)

2. Javasoljuk a jelenlegi beadási rendszer felülvizsgálatát. A beadási kötelezettséget, vagy töröljék el teljesen, vagy a begyűjtésre kerülő termények árát úgy állapítsák meg, hogy fedezze a termelési költségeket.

A tsz-tagok egyéni sertésvágásán után töröljék el a zsírbeadási.

3. Tegyük lehetővé, hogy a tsz-ek a szükséges mennyiségben hosszulejáratú hitelre vásárolhassanak tehergépkocsit, vontatókat, szántógépeket, kéveköltő-, aratógépeket és más mezőgazdasági felszereléseket. Akkor is, ha a géppálmások hálózatát fenn kívánják tartani, ezek gépeinek nagyrészt adják bérbe a tsz-eknek állandó használatra, hogy saját belátásuk szerint és a nekik legmegfelelőbb időben dolgozhassanak velük.

4. A tsz-gazdaságok megszilárdítása érdekében a tsz-eknek megfelelően folyósítsanak gépek vásárlására és építkezésekre hosszulejáratú (20–50 éves) hiteket. Az eddig folyósított összegeket is alakítsák át ilyen hosszulejáratú hitelle. A tagok által bevitt jöszög és felszerelés egyösszegű kifizetésére és más függő adósságok rendezésére adjanak hitelt úgy, hogy még a folyó évi zárszámadások során ezeket a tartozásokat kiegyenlíthessék. Az erőszakos beruházásokból és termelési ráfizetésekkel származott adósságokat engedjék el. A hitelek kamatába ne legyen magasabb 1–2 százaléknál.

A Szegedi Kenderfonó ifjú dolgozóit helyeslik az egyetemi ifjúság követeléseit

A szegedi egyetemen a múlt héten lezajszódó események, a szegedi egyetemi és főiskolási fiatalok ifjonti hévvel, de legteljesebb felelősséggel átitatott politikai állásfoglalásának hullámai nemcsak hogy elgyűrűzték a szegedi üzemek falaihoz, hanem tegnap délután hasonló lelkes politikai aktivitásra késztették az ott dolgozó fiatalokat is. Szeged egyik legnagyobb üzeme, a Szegedi Kenderfonó üzemi DISZ-szervezete délután fél háromra ifjúsági parlamentet hirdetett meg az első műszak részére. A gyár kultúrterme hamarosan megtelt érdeklődőkkel, s rögtön feltűnt, hogy nemcsak a fiatalok szeretnének állást foglalni a szocialista demokratizmusért folytatott harcban, hanem az idősebb munkások, munkások, üzemi értelmiségiek is eljtekkel bátorítani a most már magára talált szegedi ifjúságot arra, hogy

még bátrabban álljon az első sorokba akkor, amikor napjaink tüzében a salak és szenny ég le a szocializmusról. Rengeteg olyan fiatal, de idős dolgozó is megjelent, akiket évek óta nem láttak már üzemi gyűlésen.

Berta István párperces vitaindító tájékoztatójával kezdődött a felszólalások sorozata. Mészáros Erzsébet, Fülöp Jánosné, Kovács Erzsé, Dányi Béla és sokan mások üdvözölték és fogadták el az elmúlt héten meghirdetett politikai követeléseket: a törvénytelenségek elkövetőinek Rákossinak felelősségre vonását, Nagy Imre elvtárs viszszerelését a párt és az ország irányításába, a tájékoztató szabadságát, március 15-e pilosbetűs ünnepé nyilvánítását stb. Ugyanakkor

az életszínvonal emelkedésével kapcsolatos intézkedéseket kérték.

Szüntessék meg a gyermektelenségi adót emeljék fel a

családi pótlékot, adjanak több segítséget a lakáskérdés megoldásához. Feszült figyelem fogadta a MEFESZ-küldöttek felszólalását: Nem a megtapost szepet, hanem a valódi szepet valósítsuk meg — vonta össze költőien a felszólaló fiatalok programját — és bennünk, értelmiségi fiatalokban ugyanazt lássátok, mint magatokban, mert mi a munkásosztállyal és a dolgozó parasztsággal megyünk. A fiatalok felszólalásaihoz egyre-másra csatlakoztak az idős dolgozók is;

— Ne feledkezzetek, hogy

ebben az országban a vezető szerep a proletáriátusé!

hangzotta az egyik elvtárs, és a fiatalok egyre következő felszólalásaiban már visszhangra talált a munkásosztály képviselőinek iránytmutatása.

Az ifjúsági parlament a kora esti órákig tanácskozott s az egybegyűlteket elhatározták a gyűlés előreláthatólag oldalakat kitevő jegyzőkönyvet eljuttatják a párt- és államszervekhez s egyben állásfoglalásukról értesítik a többi műszak ifjúságait és idős dolgozóit is.

Megjelent a Tiszatáj

A Tiszatáj októberi száma többek között közli Farkas László, Ladányi Mihály, Németh Ferenc, Petrovác István, Gurszky István, Magvar V. László verseit, Cseres Tibor, Csurka Péter, Vincze András elbeszélését. Somfay

László és Dé: Endre regényrészletét. Ezenkívül Vajtai István »Lírai költészetünk néhány időszerű kérdése« című vitaindító tanulmányát, a Szemle rovatban Péter László, Madácsy László, Giday Kálmán és Szekeres László kritikáit.

Válasszunk az illetékesek

AZ IRODALMI ÚJSÁG ÉS A MŰVELT NÉP ÁRUSÍTÁSÁRÓL

A Délmagyarország szeptember 11-i számában »Szegedi szálkák« cím alatt az Irodalmi Újság és a Művelt Nép árusításával kapcsolatban megjelenteket megvizsgáltam. Megállapítottam, hogy a cikkbe foglaltak a valóságnak megfelelőek, mert a szegedi hírlapárusítók közül többen »pult alól« árusítják az említett lapokat. Köztudomású, hogy az utóbbi időben az Irodalmi Újság és a Művelt Nép iránt az érdeklődés országsszerte megnövekedett és emiatt a kiadóhivatal a jelentkező igényeket még nem tudja teljes mértékben kielégíteni. Tekintettel arra, hogy Szeged Délmagyarország legnagyobb kulturális központja, külön kérelemmel fordultam a postavez-

zésigazgatósághoz, hogy a szóbanforgó lapok Szegedre küldendő példányszámát emelje. Ezen intézkedés következtében a Művelt Nép példányszáma már e hét folyamán, az Irodalmi Újságé pedig a következő hetekben emelkedik olyan mértékben, ahogy a kiadóhivatal a lap példányszámát országos viszonylatban is emelni tudja. Végül szükségesnek tartom megemlíteni, hogy az árusítással és árukapcsolással összefüggésben elhangzott jogos panaszok megszüntetése érdekében intézkedtem, hogy az árusók a jelentkező vásárlókat mindaddig elégtétellel ki készletükből, amíg az el nem fogy.

Dr. Dános István a szegedi postaigazgatóság vez. h.

Lakmé — civilben

László Zsuzsa — aki Delibes Lakmé című operájának címszerepét alakítja — egyelőre még civilben. Hogy milyen lesz, mint Lakmé? Teszék megnézni az előadást! Bemutató: október 26-án.

Miért nem tartották meg az ifjúsági nagygyűlést a Ruhagyárban?

Egy hét óta a Szegedi Ruhagyár ifjúságai is figyelemmel kísérik az egyetemi ifjúság megmozdulását. Mivel munkájuk miatt legtöbbször nem tudnak részt venni a diákgyűléseken, és az utóbbi napokban másutt sem volt alkalmuk elmondani véleményüket, követelték: a ruhagyári DISZ-szervezet is hívjon össze ifjúsági parlamentet, ahol ők is szabadon hozzászólhatnak az országos és a helyi politikához. A DISZ-vezetőség jogosnak tartotta ezt az igényt és október 23-án délután fél 3-ra meghirdette a fiatalok nagygyűlését. Mivel a korábbi ifi-gyűlések rendszerint néptelenek voltak és alig szóltak fel valaki, a DISZ-vezetők végigjárták a munkatermeket, agitáltak, hogy minél több ifjúság vegyen részt a nagygyűlésen. Péter János elvtárs, az üzemi pártbizottság titkára azonban különböző kifogásokkal és ellenérvekkel lebeszélte az ifjúsági vezetőket. Nagy Ernő elvtárs, az üzem igazgatója, továbbá Tóth Fehér Gyula elvtárs, a II-es alapszervezet titkára azon a véleményen volt, hogy nincs semmi értelme az egésznek, a fiatalok úgysem tudnak sokat mondani. Ez a dogma csak olaj volt a tüzre. Mivel az üzem vezetői még mindig kerékkötői annak a tisztulási folyamatnak, amely az egész országban megindult, elhatározták: október 24-én délután tartják meg az elhalasztott ifjúsági gyűlést.

— Megnyílt a diák társas-tanctanfolyam a Móra Ferenc Művelődési Otthonban (Munkácsy u. 6), melyen a közsémi táncokon kívül tanítják a mambót, rumbát, sambát is. A tanfolyam két turnusban folyik: egy hat hetes, hétfőn-pénteken este 5–7 óráig közkívánatra, és egy vasárnapi tanfolyam délután 3–5-ig. Beíratkozni még lehet a tanfolyam előtt és mindennap fél 5–6 óráig. Beíratkozási költség: 10, tandíj 50 forint.

— Megkezdtek a Fonalmentő Vállalatnál a betonbejárót építést. Előreláthatóan az építkezést még e hónapban befejezik.

— Egyhetes csehszlovákiai tanulmányútra indul ma délután a MÁV szegedi igazgatóságának 27 vasutas dolgozója. A vasutasok meglátogatják Kassát, felfelmennek a Lomnici csúcsra, majd 2 napot Prágában töltenek.